

17. listopad

Mezinárodní den studentů

a

Den boje za svobodu a demokracii

V dnešní sváteční den vzpomínáme na lidi a události z minulého století, kteří se zasloužili o naši současnou svobodu a ustavení právního demokratického státu na našem území. S úctou a pokorou vyslovujeme jména Jan Opletal, Vladislav Vančura, Julius Fučík, Milada Horáková, Josef Toufar, Jan Palach, Jan Zajíc, Pavel Wonka a mnohá další; jména lidí, kteří se nedožili svobody a demokracie, ale kteří svým životem a činy totalitu pokořili.

Ve zpětném ohlédnutí se ptáme: kdy došlo ke zlomu? Kdy se totalita změnila v demokratický právní stát?

Byl to snad okamžik, kdy Gorbačov odřekl vojensky zasáhnout do vnitřního vývoje komunistických satelitů parafrází „Éto vaše dělo“, tentokrát však míněnou vážně.

Nebo to byl opravdu onen 17. listopad 1989, kdy průvod studentů dorazil na Národní třídu, kde studenti dostali rány obušky a posléze našli bezvládné tělo příslušníka StB Ludvíka Zifčáka?

Nebo to byl 21. listopad 1989, kdy se kardinál František Tomášek po návratu z Říma, kde byla 12. listopadu 1989 svatořečena Anežka Česká, obrátil k věřícím s výzvou, aby v osudové hodině našich dějin pozvedli svůj hlas?

Či snad 23. listopadu, když se na balkoně Melantrichu objevil Alexander Dubček po boku Václava Havla

Anebo zlom nastal v pátek 24. listopadu, kdy ústřední výbor KSČ „vědom si své odpovědnosti před stranou a lidem“ přijal rezignaci všech členů předsednictva a sekretariátu ÚV KSČ.

I sobota 25. listopadu a neděle 26. listopadu byly zlomové dny. Když na Letné více jak půl milionu účastníků sledovalo dějinný zvrat – proslovy, výzvy k podpoře generální stávky, plánované na 27. listopad, nenechaly miliony televizních diváků sledujících Letnou v přímém přenosu na pochybách – konci totalitní komunistické strany nemůže nic zabránit.

Významným dnem boje za svobodu a demokracii byl i 29. prosinec 1989, kdy ve veřejné volbě obou komor Federálního shromáždění byl jednohlasně zvolen nový prezident Václav Havel.

Kterou z uvedených událostí můžeme označit za tu nejdůležitější, která vedla k vzniku právního demokratického státu? Každá zmiňovaná událost byla nepochybně důležitá, ale na tu nejdůležitější naše země ještě čekala.

Teprve 9. ledna 1991 Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky ústavním zákonem č. 23/1991 Sb. uvdilo LISTINU ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon. A díky prvnímu článku Listiny uvedená základní práva a svobody od té doby platí a jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. Všechny zákony, které by se Listině protivily jsou neplatné. Toto je jedinečný přínos událostí aktivně rozvíjených od 17. listopadu 1989.